ਸੁਨੀਤਾ ਪਾਲਿਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਬਨਾਮ
ਐਮ/ਐਸ ਪੰਚਮੀ ਸਟੋਨ ਕੁਆਰੀ
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1105 ਦੀ 2022)
ਅਗਸਤ 01, 2022

[ਇੰਦਿਰਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਜੇ. ਕੇ. ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਕੋਡ, 1973: ਧਾਰਾ 482 – ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ – ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜਤੀ – ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਾਤਾ ਪੇਈ ਚੈੱਕ, ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਐਮ.ਡੀ. ਸੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀ – ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜਤੀ ਉੱਤੇ, ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 141 ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ – ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਕਿ ਸਵੈ-ਨਿਰਧਾਰਿਤ/ਗੈਰ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਨ, ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 5 ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ – ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਗਦੀ ਹੋਵੇ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਰਾਹਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਜੌਇੰਟ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ – ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਚੈੱਕ ਦੇ ਦਸਤਖਤਕਾਰ ਸਨ ਜੋ ਬੇਇੱਜਤ ਹੋਇਆ ਸੀ – ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 141 ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ – ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਧਾਰਿਤ, ਗੈਰ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਨ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਾਈਪਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਇਆ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਵਰਤਣ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ – ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਕਟ, 2013 – ਧਾਰਾਵਾਂ 2(47), 149 ਅਤੇ 150 – ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1881 – ਧਾਰਾਵਾਂ 139,141.

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ,

ਫੈਸਲਾ: 1. ਧਾਰਾ 482 ਦੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਸਰ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਕੇਵਲ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਸਰਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤਣ ਲਈ ਬੱਧ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਰਤਣ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 34 ਅਤੇ 35]

2. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਉਸ ਚੈੱਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਸਨ ਜੋ ਅਣਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤਰਾਲ ਵਿੱਚ, ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138/141 ਅਧੀਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਓਹਦਾ

ਜਾਂ ਦਫਤਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਖਿੱਲਵਾੜ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਣਮੰਨਿਆ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ (ਪਰਸੋਨਲ), ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ (ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ) ਆਦਿ ਨੂੰ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਣਾ, ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਓਹਦੇ ਦੇ ਕਾਰਨ। [ਪੈਰਾ 38 ਅਤੇ 42]

ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਨੀਤਾ ਭੱਲਾ (2005) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 89 : [2005] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 371 – ਪਾਲਣਾ।

3. ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਓਹਦੇ ਜਾਂ ਦਰਜੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਰਦਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਧਾਰਤ, ਗੈਰ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਨ। ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਲਾਈ ਵਿੱਚ। ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚਲਾਈ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਣਮੰਨਿਆ ਚੈੱਕ ਦਾ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ, ਜਬ ਤਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 43]

ਪੂਜਾ ਰਵਿੰਦਰ ਦੇਵੀਦਾਸਾਨੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2014) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2014] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1468- ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇ.ਕੇ. ਆਹੂਜਾ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ. ਵੋਰਾ (2009) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 48 : [2009] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1144; ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਮਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੈਂਟਲ (2010) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 330 : [2010] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 805; ਪੈਪਸੀ ਫੂਡਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (1998) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 749 : [1997] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 12 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2005] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 371 ਪੈਰਾ 23 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ

[2009] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1144 ਪੈਰਾ 28 ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2014] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1468 ਪੈਰਾ 29 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2010] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 805 ਪੈਰਾ 46 ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1997] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 12 ਪੈਰਾ 47 ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1105 ਦੀ 2022।

ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 11.09.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਸੀ.ਆਰ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 2835 ਦੀ 2018 ਵਿੱਚ।

ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸਰਸਵਤੀ ਮੋਹਪਾਤਰਾ, ਅਕਸ਼ਤ ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸ ਐਸ. ਜਨਨੀ,

ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟਸ।

ਸੰਜੇ ਆਰ. ਹੇਗੜੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਦਿਬਯਾਦਯੁਤੀ ਬੈਨਰਜੀ, ਅਭਿਜੀਤ ਸੇਨਗੁਪਤਾ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟਸ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੰਦਿਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੋਲਕਾਤਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 11ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ 2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਤੀਜੇ, ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973, ਇਥੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ “ਦ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ.”, ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਅਧੀਨ, ਕੇਸ ਨੰਬਰ ਏ.ਸੀ./121/2017 ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881, ਇਥੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ “ਦ ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ”, ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 138/141 ਅਧੀਨ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਸੂਰੀ, ਬੀਰਭੂਮ ਵਿੱਚ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਦੂਜੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਲੰਬਿਤ ਹਨ।

3. ਜਵਾਬੀ ਮੈਸਰਜ਼ ਪੰਚਮੀ ਸਟੋਨ ਕੁਆਰੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਅੱਗੇ "ਪੀਐਸਕਿਊ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਨੇ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138/141 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕੇਸ ਨੰਬਰ ਏ.ਸੀ/121/2017 ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

4. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਪੀਐਸਕਿਊ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਐਮ.ਬੀ.ਐਲ. ਇੰਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਐਕਟ 2013 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਬਲਿਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਕੰਪਨੀ ਹੈ (ਜਿਸਨੂੰ ਅੱਗੇ "ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ), ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਸ੍ਰੀ ਅੰਜਨੀ ਕੁਮਾਰ ਲਖੋਟੀਆ, ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹਨ, ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਚੌਥਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਪੰਜਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੀਜਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ।

5. ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਪੀਐਸਕਿਊ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ "ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2, 3, 4 ਅਤੇ 5 ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਯਾਨੀ ਮੈਸਰਜ਼ ਐਮ.ਬੀ.ਐਲ. ਇੰਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ [ਅਤੇ] ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।"

6. ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਾਰੀਖਾਂ ਤੇ ਪੀਐਸਕਿਊ ਤੋਂ ਪੱਥਰ ਦੀ ਧੂੜ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਦੀ ਏਗਰੀਗੇਟ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤੇ। 24.12.2015, 25.05.2016, 07.01.2016 ਅਤੇ 09.04.2016 ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਟੀਰੀਅਲਜ਼, ਨਾਲ ਹੀ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਸੀ।

7. ਉਪਰੋਕਤ ਖਰੀਦ ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀਐਸਕਿਊ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮਟੀਰੀਅਲਜ਼ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਉੱਤੇ ਕੁੱਲ 2,31,60,674/- ਰੁਪਏ (ਰੁਪਏ ਦੋ ਕਰੋੜ ਇੱਕਤੀਸ ਲੱਖ ਸੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਛੇ ਸੌ ਚੌਹੱਤਰ ਹੀ) ਦੇ ਬਿੱਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ।

8. ਪੀਐਸਕਿਊ ਉੱਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪੀਐਸਕਿਊ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 15ਵੀਂ ਮਾਰਚ 2017 ਨੂੰ ਦਿਨਾਂਕਿਤ 001174 ਨੰਬਰ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਖਾਤਾ ਪੇਈ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ 1,71,08,512/- ਰੁਪਏ (ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਇੱਕਤੀਹ ਲੱਖ ਅੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਪੰਜ ਸੌ ਬਾਰਾਂ ਹੀ) ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿੱਚ ਕੋਟਕ ਮਹਿੰਦਰਾ ਬੈਂਕ ਦੀ ਪਾਰਕ ਸਟਰੀਟ ਸ਼ਾਖਾ ਉੱਤੇ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

9. ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2-ਅੰਜਨੀ ਕੁਮਾਰ ਲਖੋਟੀਆ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2, ਅੰਜਨੀ ਕੁਮਾਰ ਲਖੋਟੀਆ ਨੇ ਉਕਤ ਚੈੱਕ ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਸਨ।

10. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਹਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੈ।

11. 10ਵੀਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 2017 ਨੂੰ, ਪੀਐਸਕਿਊ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਲਈ ਨਕਦੀਕਰਨ ਲਈ, ਪਰ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਖਾਤਾ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਮਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 3ਜੀ ਮਈ 2017 ਨੂੰ, ਪੀਐਸਕਿਊ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕਰ ਤੋਂ ਚੈੱਕ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀਐਸਕਿਊ ਨੇ 29ਵੀਂ ਮਈ 2017 ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਪੋਸਟ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਮੰਗ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ੂਰ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ।

12. ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ੂਰ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ 1,71,08,512/- (ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਕਰੋੜ, ਇੱਕੱਠ ਲੱਖ, ਅੱਠ ਹਜ਼ਾਰ, ਪੰਜ ਸੌ ਬਾਰਾਂ ਹੀ) ਪੀਐਸਕਿਊ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪੀਐਸਕਿਊ ਨੇ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਧਾਰਾ 141 ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ।

13. 13ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਚੀਫ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, 2ਰੀ ਅਦਾਲਤ, ਸੂਰੀ, ਬੀਰਭੂਮ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਲੀਡ ਬਾਰਗੇਨਿੰਗ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ। ਕੇਸ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, 2ਰੀ ਅਦਾਲਤ, ਸੂਰੀ, ਬੀਰਭੂਮ ਦੀ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, 2ਰੀ ਅਦਾਲਤ, ਸੂਰੀ, ਬੀਰਭੂਮ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਨੇ ਕੇਸ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।

14. 26ਵੀਂ ਮਾਰਚ 2018 ਨੂੰ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਕੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਅਤੇ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 305 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 205 ਅਤੇ 305 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

“ਧਾਰਾ 205. ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।- (1) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦਿਸੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਪਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਵ 'ਤੇ, ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।

***

"ਧਾਰਾ 305. ਜਦੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇ।- (1) ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, "ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਇੰਕਾਰਪੋਰੇਟਡ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਰੀਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860 (21 ਦੇ 1860) ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(2) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੋਹਰ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

(3) ਜਦੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕੋਡ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਨੂੰ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕੰਮ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਜਦੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(5) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਜੋ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ (ਜੋ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ) ਵੱਲੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਸਰ ਹੈ ਕਿ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਮੰਨ ਲਵੇਗੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(6) ਜੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, 9 ਜੁਲਾਈ 2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਸੂਰੀ, ਬੀਰਭੂਮ ਦੀ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, 2ਜੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ 20 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

15. 9 ਜੁਲਾਈ 2018 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, 2 nd ਕੋਰਟ, ਸੂਰੀ, ਬੀਰਭੂਮ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ 20 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

16. 26ਵੀਂ ਮਾਰਚ 2018 ਨੂੰ, ਮਾਮਲਾ 16ਵੀਂ ਮਈ 2018 ਤੱਕ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਾਰੀਖਾਂ ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 9ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 2018 ਤੱਕ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 9ਵੀਂ ਜੁਲਾਈ 2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, 2ਰੀ ਅਦਾਲਤ, ਸੂਰੀ, ਬੀਰਭੂਮ ਨੇ ਕ੍ਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 305 ਅਤੇ 205 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ, ਯਾਨੀ 20ਵੀਂ ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

17. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੇਸ ਨੰਬਰ ਏ.ਸੀ.121/2017 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 138 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 141 ਦੀ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, 2ਰੀ ਅਦਾਲਤ, ਸੂਰੀ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ।

18. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, 2ਰੀ ਅਦਾਲਤ, ਸੂਰੀ, ਨੇ ਕ੍ਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂਯੋਗ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਨਾਲ ਨਿਪਟਿਆ।

19. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕ੍ਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਗੈਰ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

20. ਸਿਧਾਰਥ ਲੁਥਰਾ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕ੍ਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਕ੍ਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 205 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਕਿਸਮ, ਨਾਲ ਹੀ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਰਤੋਂਯੋਗ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।

21. ਮਿਸਟਰ ਲੁਥਰਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਓਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 305 ਦੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਜਰੂਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 141 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਕੇਵਲ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਨ, ਉਹੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਓਹਦੇ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਉਲਟ, ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਓਹਦਾ ਜਾਂ ਦਰਜਾ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣ ਦੀ ਮੁੱਖ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਓਹਦੇ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ। ਜੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਰ ਜਾਂ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਹੋਣਾ ਹੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ "ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ" ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੁੰਦਾ "ਹਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਮੈਨੇਜਰ ਜਾਂ ਸੈਕਰੇਟਰੀ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ"..., ਆਦਿ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਪਰਿਣਾਮ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਵਲ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ।

24. ਸ੍ਰੀ ਲੁਥਰਾ ਨੇ ਜੋਰ ਦੇ ਕੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ੍ਵਤੰਤਰ, ਗੈਰ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਹਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹਨ।

25. ਸ੍ਰੀ ਲੁਥਰਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਬੇਦਾਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ ਡੀ.ਆਈ.ਆਰ-12 ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਡੀ.ਆਰ.ਆਈ ਫਾਰਮ ਨੰਬਰ 32, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ੍ਵਤੰਤਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਸਥਿਤੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ 01.04.2014 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੈ।ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਗੈਰ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ੍ਵਤੰਤਰ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਨੰਬਰ ਏ.ਸੀ/121/2017 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

26. ਸ੍ਰੀ ਲੁਥਰਾ ਨੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(47) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 149 ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸ੍ਵਤੰਤਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ:- "2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ: ...

(47) "ਸ੍ਵਤੰਤਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 149 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਸ੍ਵਤੰਤਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ;

***

149. ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੰਡਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ...

(6) ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ੍ਵਤੰਤਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜੋ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਪੂਰਾ-ਸਮਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਨਾਮਜਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇ,—

(a) ਜੋ, ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਸਤਿਕਾਰਤਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਹਿਰਤਾ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵ ਹੈ;

(b)(i) ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ, ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ;

(ii) ਜੋ ਕੰਪਨੀ, ਇਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ, ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(c) ਜਿਸ ਦਾ ਕੰਪਨੀ, ਇਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ, ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ, ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ, ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਦਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦਾ;

(d) ਜਿਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ—

(i) ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੰਪਨੀ, ਇਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ, ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ:

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਰਕਮ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਦੀ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ, ਇਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ, ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਚੁਕਤਾ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉੱਚਾ ਯੋਗ;

(ii) ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੰਪਨੀ, ਇਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ, ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ, ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(iii) ਜਿਸਨੇ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ, ਇਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ, ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰਾਂ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ, ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(iv) ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਸਹਾਇਕ, ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਧਨਾਤਮਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਦੋ ਫੀਸਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇਕੱਲੇ

ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i), (ii) ਜਾਂ (iii) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਹੈ;

(e) ਜੋ, ਨਾ ਤਾਂ ਆਪ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ—

(i) ਕੁੰਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਖ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ, ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਹੋਵੇ।

(ii) ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਿਸ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ, ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਸਾਝੇਦਾਰ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਦੇ—

(A) ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ, ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਆਡੀਟਰਾਂ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਸਕੱਤਰਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਲਾਗਤ ਆਡੀਟਰਾਂ ਦੀ ਫਰਮ; ਜਾਂ

(B) ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਫਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਸਨੇ ਕੰਪਨੀ, ਇਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ, ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਦਸ ਫੀਸਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਕੁੱਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਸੀ;

(iii) ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਵੋਟਿੰਗ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਦੋ ਫੀਸਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ
(iv) ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫਾ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਜੋ ਵੀ ਨਾਮ ਹੋਵੇ, ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਨੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਮੋਟਰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ, ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਹ ਪੰਜ ਫੀਸਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਵੋਟਿੰਗ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਦੋ ਫੀਸਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(f) ਜੋ ਹੋਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

27. ਮਿਸਟਰ ਲੁਥਰਾ ਨੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ, 2013 ਦੀ ਧਾਰਾ 150 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:-

150. ਆਜ਼ਾਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਢੰਗ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਡਾਟਾਬੈਂਕ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ।—

ਧਾਰਾ 149 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ, ਪਤਿਆਂ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਡਾਟਾਬੈਂਕ ਤੋਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਜ਼ਾਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ, ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਡਾਟਾਬੈਂਕ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਵ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਉੱਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਲਲੇਖਿਤ ਡਾਟਾਬੈਂਕ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਚੁਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਚਿਤ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ।

(2) ਆਜ਼ਾਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 152 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਧਾਰਣ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸਾਧਾਰਣ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਗਏ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ

ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਔਚਿਤਯ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਉਲ੍ਲੇਖਿਤ ਡਾਟਾਬੈਂਕ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਡਾਟਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਣਾਏਗਾ ਜੋ ਆਜ਼ਾਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ।

(4) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ 149 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਜ਼ਾਦ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

28. ਕੇ.ਕੇ. ਅਹੂਜਾ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ. ਵੋਰਾਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਚੈੱਕ ਦੇ ਅਣ-ਮਾਣਤਾ ਸਬੰਧੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

“27. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਅਧੀਨ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

(i) ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਜੌਇੰਟ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਕ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਜੌਇੰਟ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ “ਮੈਨੇਜਿੰਗ” ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ “ਡਾਇਰੈਕਟਰ” ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਕ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਕ ਹਨ।

(ii) ਕਿਸੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਚੈੱਕ ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਕ ਹੈ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਕ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ। ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਈਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਣ-ਮਾਣਤਾ ਚੈੱਕ ਦਾ ਤੱਥ ਹੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(iii) ਕਿਸੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੈਕਰੈਟਰੀ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਰ [ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(24) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ] ਜਾਂ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਖੰਡ (ਈ) ਅਤੇ (ਐਫ) ਵਿੱਚ ਉਲ੍ਲੇਖਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਕ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਮਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141(1) ਅਧੀਨ ਆ ਸਕੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਧਾਰਾ 141(2) ਅਧੀਨ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(iv) ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 141 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਧਾਰਾ 141 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਣ-ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ, ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।”

ਕੁਆਰੀ [ਇੰਦਿਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

29. ਪੂਜਾ ਰਵਿੰਦਰ ਦੇਵੀਦਾਸਾਨੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰ: ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

“17. ... ਗੈਰ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਚਲਾਉ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਅਧੀਨ ਪਾਰਸਪਰਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਉਣ ਲਈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਪਨੀ

ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਸਕਰੀਅਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਣਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਬਾਰ-ਬਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਣਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣਗੇ। ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਣਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਮਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਮਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੈਂਟਲ, (2010) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 330 : (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 677 : (2010) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 1113] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ:

“13. ਧਾਰਾ 141 ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਸਪਰਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ, ਸੁਥਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਣਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਰੋਲ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ। ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬੀ 1 ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਣਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਰਸਪਰਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

14. ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਕਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਧਾਰਾ 141 ਅਧੀਨ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ।

***

18. ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਐਚ. ਮੇਹਤਾ [ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਐਚ. ਮੇਹਤਾ, (1971) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 189 : 1971 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 279 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1971 ਐਸ.ਸੀ. 2162], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ "ਇੰਚਾਰਜ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

19. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਜੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ (ਦੇਖੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਚੰਦ [ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਚੰਦ, (1981) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 335 : 1981 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 453]).

20. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖਿਲਾਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ।

30. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇ.ਕੇ. ਆਹੂਜਾ ਬਨਾਮ ਵੀ.ਕੇ. ਵੋਰਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਜੌਇੰਟ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੰਚਾਰਜ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ

"ਮੈਨੇਜਿੰਗ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੱਗੇ "ਡਾਇਰੈਕਟਰ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਚੈੱਕ ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਚੈੱਕ ਦੇ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। (2) ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਹਿਮਤੀ, ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ।

31. ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮਿਸਟਰ ਲੁਥਰਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਖਿਲਾਫ ਦੀਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਦਿਵਾਲਿਆ ਕੋਡ 2016 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਅਧੀਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਥੇ "ਆਈਬੀਸੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

32. 30ਵੀਂ ਮਾਰਚ 2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਬੈਂਚ ਆਫ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਪਨੀ ਲਾਅ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਥੇ "ਐਨਸੀਐਲਟੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ (ਆਈਆਰਪੀ) ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਟੈਚਯੂਟਰੀ ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਡਿਸਹੋਨਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਈਆਰਪੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

33. ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਐਸਕਿਊ ਨੇ ਆਈਬੀਸੀ ਅਧੀਨ ਉਪਾਯ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਈਆਰਪੀ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਦਾਵਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਹੁਣ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪੀਐਸਕਿਊ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਿਸਟਰ ਲੁਥਰਾ ਨੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਪਨੀ ਲਾਅ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਐਨਸੀਐਲਏਟੀ) ਦੁਆਰਾ ਉਪਰਾਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਖਿਲਾਫ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਐਨਸੀਐਲਏਟੀ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

34. ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ।

35. ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਟੈਸਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,...

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਟੈਸਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

36. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਖਾਸ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਕੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ, ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੀ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਣਾ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਕੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

37. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਜੌਇੰਟ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਚਾਲਕੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਜੌਇੰਟ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਾਲਕੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138/141 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

38. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਜੌਇੰਟ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਉਸ ਚੈੱਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਸਨ ਜੋ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਈ ਸੀ।

39. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਹਾਈਪਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਉਛਾਲਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਨੀਯ ਉਦੇਸ਼, ਜੋ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 138 ਅਤੇ 141 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਪੈਡੈਂਟਿਕਲੀ ਹਾਈਪਰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ, ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 138/141 ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਣਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 138/141 ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

40. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਾਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਾਇਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਮੌਲਿਕ ਦਲੀਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

41. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਸੁਧਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਉਛਾਲਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉੱਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉੱਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138/141 ਚੈੱਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਨੁਮਾਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਚੈੱਕ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

42. ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਪਿਛਲੇ ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138/141 ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਓਹਦਾ ਜਾਂ ਦਫਤਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਖਿੱਲਵਾੜ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਣਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਪਰਸੋਨੇਲ), ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ) ਆਦਿ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਓਹਦੇ ਕਾਰਨ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਣਾ।

43. ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਓਹਦੇ ਜਾਂ ਸਥਿਤੀ ਉੱਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ)

ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਾਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ, ਗੈਰ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੂਜਾ ਰਵਿੰਦਰ ਦੇਵੀਦਾਸਨੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਚਲਾਈ ਵਿੱਚ। ਅਜਿਹਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਚਲਾਣ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਚੈੱਕ ਦਾ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ, ਜਬ ਤਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਜੌਇੰਟ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

44. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੁਆਰਾ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਜਿਸ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਨ ਜਾਂ ਜਿਮੇਵਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਰ ਜਾਂ ਸੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਅਫਸਰ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸਾਂਝ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ।

45. ਭਾਵੇਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਕਨੀਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਕਨੀਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਇਆ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਔਪਚਾਰਿਕ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਰਸਰੀ ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਤੇ, ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਮਗਰੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ। ਜੋ ਗੱਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤੀ ਉਹ ਸੀ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਵਤੰਤਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਨ, ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਬੇਦਾਗ ਸਮਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਲਾਇਬਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਨ।

46. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਮਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੈਂਟਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪੂਜਾ ਰਵਿੰਦਰ ਦੇਵੀਦਾਸਨੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ. (ਸੁਪਰਾ) ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇੰਪਲੀਡਮੈਂਟ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦੇ, ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

47. ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਾਲ ਛੂਟ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਔਚਿਤਯ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਪਸੀ ਫੂਡਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

48. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਸਕੇ।

49. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, 2ਰੀ ਅਦਾਲਤ, ਸੂਰੀ, ਬੀਰਭੂਮ ਵਿੱਚ ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੇ

ਸੈਕਸ਼ਨ 138/141 ਅਧੀਨ ਲੰਬਿਤ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੇਸ ਨੰਬਰ ਏ.ਸੀ/121/2017 ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀ, ਇਸ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ/ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਚੈੱਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਸਮੇਤ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਸ਼ੁਭਾਂਸ਼ੂ ਦਾਸ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ)
ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate